

Täysistunto

Tiistai 15.9.2020 klo 14.01—16.41

19. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi tieteellisiin tai opetustarkoituksiin käytettävien eläinten suojelusta annetun lain muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 125/2020 vp

Lähetekeskustelu

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Lähetekeskustelua varten esitellään päiväjärjestyksen 19. asia. Puhemiesneuvosto ehdottaa, että asia lähetetään maa- ja metsätalousvaliokuntaan.

Lähetekeskustelua varten varataan enintään 30 minuuttia. Asian käsittelyssä noudatetaan aikataulutettujen asioiden osalta sovittuja menettelytapoja.

Keskustelu

16.25 **Mai Kivelä vas:** Arvoisa puhemies! Me käsittelemme nyt koe-eläinten suojelua ja oikeuksia ja koe-eläinlainsäädäntöön tehtäviä muutoksia.

Ensinnäkin minusta on erittäin tärkeää, että sanotaan ääneen se, mikä tässä on se tavoite. Eli tavoitteen pitää olla eläinkokeista luopuminen, ja myös tässä käsiteltävän EU:n koe-eläindirektiivin päämääränä on eläinkokeista luopuminen. Onkin erittäin hienoa, että koko EU tavoittelee tämän vakavan eläinoikeusongelman poistamista.

No, miten tähän sitten päästään? Eläinkokeet voidaan korvata ja ne pitää korvata muilla menetelmillä — menetelmillä, jotka ovat yhtä luotettavia ja jotka eivät vaadi eläimille aiheutettavaa kärsimystä. Meillä pitää olla tiukat vaatimukset edistää näitä eläinkokeettomia menetelmiä, ja tätä voidaan tehdä lainsäädännön lisäksi myös koulutuksen ja esimerkiksi rahoituksen ja resurssien ohjaamisen kautta. Me tarvitsemme mielestäni Suomeen selkeän kansallisen suunnitelman eläinkokeista luopumiselle.

No, tässä esityksessä on kyse koe-eläindirektiivin täytäntöönpanon täydentämisestä, ja lisäksi tehdään samalla muutama muutos ja lisäparannus kansallisella tasolla.

Ensinnäkin tässä ehdotetaan, että tämä laki laajennettaisiin koskemaan myös lintujen ja matelijoiden sikiöitä niiden kehityksen viimeisen kolmanneksen aikana. Minun mielestäni on erittäin hyvä asia, että tämä otetaan mukaan koe-eläinlakiin. Tässä yhteydessä tähän olisi kuitenkin hyvä lisätä vielä myös niveljalkaiset ja kaikki nilviäiset. Tämä on sellainen asia, joka on tullut esille myös tässä lausuntokierroksella.

Sitten toinen tärkeä asia on minun mielestäni se, että kun koe-eläinhanketta arvioidaan, niin pitäisi aina selvittää ja varmistaa, että hankkeessa on arvioitu myös nämä eläinkokeettomat menetelmät, eli kokeen suunnittelijalla pitäisi aina olla kattavat tiedot näistä vaihtoehtoista. Kuten lausuntokierroksella tuli esiin, lakiin pitäisi kirjata myös se, että suunnittelijalla on velvollisuus varmistaa, että tutkimusta tai sen osaa ei voida suorittaa eläinkokeettomilla menetelmillä. Tämä olisi tärkeää myös siksi, että tämä tavoite eläinkokeiden

Pöytäkirjan asiakohta PTK 112/2020 vp

lopettamisesta toteutuu. Tällä tavalla me voisimme myös yhteiskuntana paremmin arvioida sitä, onko se eläinkoe ylipäättään eettisesti hyväksyttävissä. Joka tapauksessahan me joudumme arvioimaan sitä, onko se haitta, joka koe-eläimelle aiheutetaan, hyväksyttävissä suhteessa niihin kokeesta saataviin hyötyihin.

Sitten kommentoin vielä tätä hankelupalautakuntaa. Nyt tässä ehdotetaan, että lautakunnan kokoonpanoa muutetaan siten, että näiden henkilökohtaisten varajäsenten sijaan lautakunnan jaostoihin voitaisiin nimetä jäsenelle useampi samaa asiantuntemusalaa edustava varajäsen. Tätä perustellaan sillä, että tämä on ollut hankelupalautakunnan esitys. Mutta itse ainakin tiedän, että kaikki lautakunnan jäsenet eivät ole tästä olleet samaa mieltä, eli eläinsuojelujäsenet eivät kannata sitä, että tämä varajäsenjärjestelmä muutetaan tällä tavalla joustavammaksi. Eli tässä on pelkona se, että tavallaan naamakertoimella voidaan sitten valita sinne niitä jäseniä. Sen sijaan — esimerkiksi kun ongelmana ovat olleet nämä jääviyskysymykset, tai ajatellaan, että ne ovat olleet ongelma — tässä se voitaisiin korjata niin, että voitaisiin painottaa sitä, että yhdeltä työnantajalta, esimerkiksi Helsingin yliopistolta, ei voisi olla liikaa näitä jäseniä, jolloin ei sitten tulisi tätä jääviysongelmaa. Mutta tosiaan, jos kuitenkin päätetään, että esitetään niin, että useampia varajäseniä voidaan nimenä, on hyvä, että sitten myös kirjataan se, että näiden varajäsenten on edustettava sitä samaa asiantuntemusaluutta kuin sen varsinaisen jäsenen.

Sen lisäksi on muutamia sellaisia konkreettisia esityksiä:

Nyt ongelmana on esimerkiksi se, että koe-eläinten häkkikoot ovat hyvin pieniä, ja on hyvä asia, että tässä pyritään lisäämään sitä virikkeellisuutta, mutta selkeää olisi myös se, että näitä häkkikokoja kasvatettaisiin. Esimerkiksi jyräjöiden osalta on selkeästi tämä ongelma.

Sitten vielä säädellään tätä koe-eläinten lopettamista, ja siihen haluaisin sanoa, että kun hiilidioksidia käytetään, niin se tällä hetkellä määritellään niin, että se ei sovellu vastasyntyneille, mutta tämä on epäselvä määrittely, ja olisikin selkeämpää, että se hiilidioksidi olisi kielletty vieroitusikästä asti. Lopetuksen osalta olisi muutenkin hyvä, että laissa sanottaisiin, että tämä eläinten kotiuttaminen koekäytön jälkeen yksityisten ihmisten hoitoon tai muuhun soveltuvaan hoitojärjestelmään olisi ensisijainen vaihtoehto, koska on selvää, että olisi myös mahdollista antaa sitten näille eläimille, osalle eläimistä, koti sen lopetuksen sijaan.

Arvoisa puhemies! Totean vielä, että tämä muutos ei ole kovin suuri eikä tarpeeksi riittävä siihen nähden, että tavoitteemme kuitenkin on koko EU:ssa, että me luovumme kokonaan eläinkokeista, mutta tässä on paljon hyvää, ja itse ainakin uskon, että eläinkokeeton maailma on mahdollinen.

Keskustelu päättyi.

Asia lähetettiin maa- ja metsätalousvaliokuntaan.